

Kunstkring Krant

KUNSTKRING BRUMMEN

aug 2012 nr. 36

en omgeving

(Even) Museum,
dubbel de moeite!

De hoed van Peer

Excursie naar het Depot

Kunstkring-Jeugd

Het is rustig in de jeugdafdeling. Alle jeugdleden hebben een logboekje gekregen. We hebben hen uitgedaagd dit creatief te vullen. Tijdens de dynamische lessen wordt dit logboekje multifunctioneel gebruikt: uitproberen, registreren, inspireren enz. De eerste les begint in september. Tijdens deze les worden de logboekjes bekeken en het gebruik verder uitgediept. Daarna gaan de jeugdleden kennis maken met potlood en inkt bij Nanneke Dorenbos in Leuvenheim.

fotoverantwoording

Bij de foto van de hoed van Peer op p.7 wil ik nog de naam van de maker vermelden: Bas Boersma. De overige foto's in dit nummer zijn gemaakt en/of aangeleverd door leden van de Kunstkring:

p.4: Monique Bosch

p.6: Rik van Tongeren, Truus Peters

p.8: Jefke van Iterson

p.1, 2,3,5: Jim van Iterson

Excursie! 23 aug. naar Beeldengalerij Het Depot in Wageningen. Aanmelden vóór 15 augustus!

zie pagina 3

Colofon

Secretariaat: Rhiendersevoetpad 17, 6971 GA Brummen, info@kunstkring-brummen.nl
www.kunstkring-brummen.nl

voorzitter

Gera Buter

gerabuter@planet.nl

secretaris

Jefke van Iterson

info@kunstkring-brummen.nl

penningmeester

Ciska Jonkers

info@ciskajonkers.nl

excursies / workshops

Geri Wagenvoorde

hwagenvoorde@kpnplanet.nl

PR. werkzaamheden

Lies Harleman

emm5@xs4all.nl

lid

Nanneke Dorenbos

nannekedorenbos@gmail.com

exposities

Analies Martin

analiesmartin@gmail.com

webmaster

Jim van Iterson

viterson@box.nl

redactie Kunstkringkrant

Jefke van Iterson

jefkeviterson@box.nl

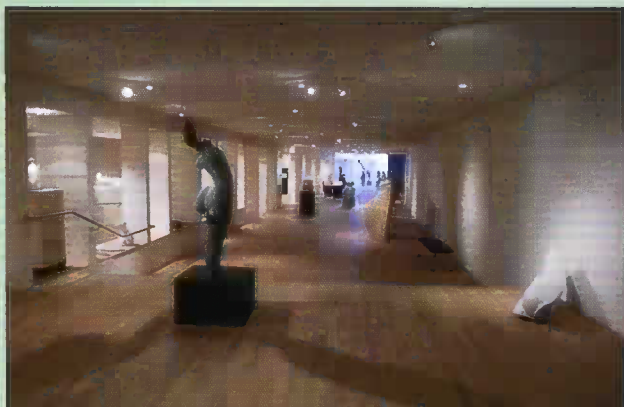
Bankrekening:

1115 34 127

t.n.v. Kunstkring Brummen e.o.

Kopij voor de volgende Kunstkringkrant per e-mail naar de redactie vóór 1 oktober 2012

Excursie

Beeldengalerij Het Depot exposeert beeldhouwwerken van de menselijke torso. Het is een particulier initiatief op een particulier terrein, de toegang is gratis, maar een bezoek is Superde-MoeiteWaard! Eerst alleen in de villa, nu ook in een grote locatie daartegenover. De twee zijn met elkaar verbonden door arboreta, we zullen dus uren zoet zijn. We gaan er heen op *donderdag 23 augustus*. Vertrektijd en reisdetails in overleg. Bij voldoende belangstelling kunnen we een rondleiding organiseren en wellicht met elkaar lunchen in het restaurant. Beide zaken moeten echter wel gereserveerd worden. Kijk op www.hetdepot.nl of je er zin in hebt en meld je vóór 15 augustus aan bij Geri Wagenvoorde. (hwagenvoorde@kpnplanet.nl) of telefoon 0575 565195

Namens het bestuur

Ook tijdens de vakantie gaat de redactie van de Kunstkringkrant gewoon door. Het (even)Museum is gewoon open en de organisatie van onze kunstmanifestatie "Kunst en meer..." krijgt duidelijk vorm. Elders in dit krantje lezen jullie er meer over. Ook wordt er in augustus weer een interessante excursie georganiseerd naar "Het - Depot" te Wageningen, een fantastisch beeldenmuseum. Kortom: we zitten niet stil in de zomervakantie! Ik hoop dat iedereen tijdens de vakantie weer veel inspiratie heeft gekregen om nieuwe kunstwerken te creëren en energie heeft op kunnen doen om er weer fris tegenaan te gaan. Voor verdere inspiratie kun je ook heel veel exposities in het land en in de regio vinden in deze Kunstkringkrant.

Er zijn 6(!) nieuwe leden onze club komen versterken. Ook de jeugd-Kunstkring begint vorm te krijgen, de eerste bijeenkomst heeft in juni plaatsgevonden. Hartelijk welkom allemaal. Jullie zullen door de komende activiteiten snel kunnen kennismaken met de andere leden en ervaringen uit kunnen wisselen.

Veel plezier met deze Vakantiekraant.
Gera Buter, voorzitter

Presentatiemap van de kunstkringleden

Tijdens de opening in april van het "even" Museum aan het Marktplaatsplein in Brummen is het idee geboren een presentatiemap te maken waarin van ieder kunstkringlid een aantal afbeeldingen en een stukje tekst in de vorm van een mini CV wordt opgenomen. Het is de bedoeling dat er meerdere mappen op verschillende plaatsen ter inzage komen te liggen. Bijvoorbeeld: in het Gemeentehuis, in het "even" Museum; op 6 en 7 oktober bij de "Kunst en Meer" manifestatie in het Tjark Riks centrum in Eerbeek. Wellicht weet iemand nog een representatieve locatie waar een map kan worden neergelegd. Graag roep ik alle leden

op om hun bijdrage te leveren aan deze gezamenlijke Kunst Kring mappen.

De spelregels zijn als volgt:

Een ieder levert een A4 pagina in (in 6-voud). Op deze pagina zet je een aantal foto's van je werk, vergezeld van een mini CV of andersoortige aantrekkelijke tekst over je werk. Ieder lid is zelf verantwoordelijk voor de lay out van zijn pagina. (afdrukken op fotopapier geeft betere resultaten) Je levert je A4 pagina in 6voud in bij het "even" Museum.

Wij bundelen de individuele bijdragen tot een mooi en kleurrijk overzicht, waarmee wij ons als Kunstkring in de wijde omgeving met een gezamenlijke creatie op de kaart zetten

Tentoonstellingsagenda.

- *"Penseelprinsessen 11 : Schilderen als beroep"*.

Deze tentoonstelling besteedt aandacht aan het werk van beroepskunstenaressen uit de 19e eeuw. Waar: De Mesdag Collectie Laan van Meerdervoort 7F Den Haag

Wanneer: t/m 26 aug, Wo. t/m zo.12-17 uur www.demesdagcollectie.nl

- *40 meter lang tapijt in de Schuttersgalerij.*

Het tapijt "Mijn Stad: Een feest van verscheidenheid" van Barbara Broekman gaat over 179 nationaliteiten die Amsterdam rijk is. Het tapijt is 40 meter lang. Iedereen mag er overheen lopen. Waar: Amsterdam Museum, in de Schuttersgalerij, Kalverstraat 92, wanneer: t/m 31 aug. www.amsterdam-museum.nl

- *Zuid-Afrikaanse sculpturen in Den Haag en Scheveningen.*

"The Rainbow Nation" is een overzicht van zestig jaar Zuid-Afrikaanse beeldhouwkunst. Het beslaat ruwweg de periode van de Tweede Wereldoorlog tot nu. Gedurende die periode werd de kunst in Zuid-Afrika steeds 'zwarter'. Waar: Lange Voorhout, Den Haag en Museum Beelden aan Zee, Harteveltstraat 1, Scheveningen Wanneer: t/m 9 sept. t/m 30 sept. www.beeldenaanzee.nl

- *Een verdedigingsfort dat dienst doet als kunstfort*
Kunstfort Asperen herbergt deze zomer meerdere tentoonstellingen, waaronder een over de wereld van de glasblazer. Verschillende kunstenaars zijn uitgenodigd om met glas een ruimte te transformeren. Waar: KunstFort Asperen Wanneer: tot 23 sept. www.kunstfortasperen.nl

- *Painting Canada – Tom Thomson and The Group of Seven*

De tentoonstelling biedt een overzicht van het werk (landschapsschilderkunst) van de kunstenaarsgroep in Canada die tot 1933 bleef bestaan. Deze werken behoren tot Canada's belangrijkste culturele erfgoed. Waar: Groninger Museum, Museumeland 1 Wanneer: t/m 30 sept. www.groningermuseum.nl

- *Zes Musea tonen "Door Stromen Verbonden, 100 jaar leven in Rivierenland"*

Veel kunstenaars werden geïnspireerd door het leven langs de waterkant. Weidse uitzichten, knotwilgen, molens, vrachtschuiten, een duik in het water enz.

Waar: Het Stadsmuseum IJsselstein, museum Warsenhoek in Nieuwegein, Het Flipje en Streekmuseum Tiel, het Vreeswijks Museum, Stedelijk Muse-

um Vianen, Museum Dorestad in Wijk bij Duurstede, Wanneer: t/m 30 sept. www.doorstromenverbonden.nl

- *Unieke buitenexpositie van Karel Appel, "Toscane in Lisse"*

De nieuwe beeldentuin Cobra Buiten is het tijdelijke thuis van een serie Italiaanse sculpturen van Karel Appel. Laat je betoveren door de serene sfeer van Toscane. Waar: Kasteel Keukenhof, Keukenhof 1, Lisse, Wanneer: t/m 21 okt., www.cobrabuiten.nl

- *"Flower Power- Babyboomers worden Bloemenkinderen"*

Een multimediale tijdreis vol muziek, mode design en kunst. Ga terug naar de jaren 60 en 70 en voel je voor even (weer) een bloemenkind. Waar: Limburgs Museum, Keulsepoort 5, Venlo Wanneer: t/m 6 jan 2013 www.limburgsmuseum.nl

- *Impressionistische meesters in Hermitage Amsterdam.*

Topstukken van Monet, Renoir, Sisley en Pissarro geven een prachtige en verhelderende blik in de Franse schilderkunst tussen 1850 -1900. Waar: Hermitage Amsterdam, Wanneer: t/m 13 jan. 2013, www.hermitage.nl

expo Gemeentehuis

Vanaf woensdag 31 augustus t/m vrijdag 24 oktober: exposeren Monique Bosch (beelden), en Elza Bouwman (schilderijen) in het Gemeentehuis in Brummen

Demonstraties bij Galerie de Stek in Eerbeek

Kijk mee over de schouder van de kunstenaar, wissel met hen van gedachten, ontdek en raak geïnspireerd

Zondag 19 augustus Gera Buter beeldhouwen
Zondag 2 september Marian Kraan acryl/gemengde technieken
van 13.00 tot 16.00 uur.

Kunst en meer...! op 6 en 7 oktober

Alle deelnemende kunstenaars hebben inmiddels de definitieve deelnemerslijst gekregen. Het gaat om 38 exposanten die maar liefst 10 verschillende disciplines vertegenwoordigen! Dat belooft een boeiend evenement te worden. We zijn nu bezig een indeling te maken van het Tjark Riksgebouw in Eerbeek, waar iedereen een mooie stand kan gaan inrichten. De baklijstjes en sokkels voor het kunstwerk t.b.v. van het goede doel (de kinderen van De Michaelshoeve) liggen klaar in het (even)Museum om afgehaald te worden. (Iedere zondag van 12.00 uur tot 17.00 uur). In september krijgt iedereen een stapel flyers om reclame te maken voor het evenement. Ook via internet kan deze flyer verstuurd worden. Hoe meer tam tam, hoe beter. De commissie zorgt voor persberichten, maar schroom niet ons te tippen voor een leuke pr stunt, denk allemaal mee, want we doen het met ons allen. Kortom, het gaat een prachtig Kunstkringweekend worden.

De commissie: Monique Bosch, Mieke Diekmann, Anton Peters, Yvonne Altena, Analies Martin, en Gera Buter.

(even)Museum

Nog steeds is ons (even)Museum een goede publiekstrekker op de zondag. Het aantal bezoekers varieert van 30 tot ruim honderd op een dag. Wij zijn ook erg blij met de steun van onze leden die op zondag gastheer en gastvrouw zijn. Het gastenboek heeft lovende berichten over de kwaliteit van het werk van onze leden. Er zijn nog kaartendozen te koop. Koop er één en geef hem cadeau of verkoop hem door aan vrienden, kennissen of andere kunstliefhebbers.

Ciska Jonkers.

Eind in zicht van het (even) Museum en ophalen van de kunstwerken

Nog anderhalve maand en dan gaat het (even) Museum sluiten. Alhoewel er al voorzichtig geopend werd: "zouden we misschien volgend jaar.....". Een leuke toekomstdroom, maar je moet ook maar mensen weten te krijgen die het museum willen bemannen/-vrouwen. Tot eind september staat het rooster volgepland en we mogen rustig spreken van een cultureel succes in het dorp Brummen.

Beide exposities zijn en waren het bekijken meer dan waard en dat is ook wel gebleken uit de vele reacties, die in het gastenboek zijn neergeschreven. Van mij had er misschien nog wel een tweede keer gewisseld mogen worden. Maar goed, dat brengt ook weer de nodige rompslomp met zich mee.

Graag wil ik alle deelnemers er aan herinneren, dat op zondag 30 september het museum voor de laatste keer geopend zal zijn. Na sluiting kunnen op die dag tussen vijf en zes, of op maandagmorgen 1 oktober tussen elf en twaalf, de kunstwerken worden opgehaald.

Begrijp dat niet opgehaalde kunstwerken een onzeker bestaan tegemoet gaan.

Alle suppoosten wil ik hierbij hartelijk danken voor hun medewerking. Zonder jullie was ons dit nooit gelukt!

(namens het bestuur) Lies Harleman

Kunst en Meer...

6 en 7 oktober

Tjark Rikscentrum, Eerbeek

Kunst in het Groen

Ria Stam van "Het Rhien-derense Veld" en Rik van Tongeren van "De Brummense Overtuin", zijn initiatiefnemers van een nieuw evenement:

"Kunst in het Groen". In hun beider prachtige tuinen zullen op 1 en 2 september verschillende kunstenaars uit en rondom Brummen zich presenteren. De tuinpoorten staan

wagenwijd open tussen 11.00 en 17.00 uur. De toegangsprijs voor elke tuin is 3,50.

In de tuin "het Rhien-derense Veld" (Voorsterweg 85) presenteren leden van de ARTgroep hun werk: Mieke Diekman, Erik Zwaga, Piet van Middelaar, Peter Bergenhenegouwen, Chris Ros, Annie Elissen, Joop van Ulden en Ria Stam. Info: Ria Stam: 06-11443009

In "De Brummense Overtuin" (Arnhemsestraat 39) staat werk van leden van de Kunstkring Brummen, Jim van Iterson, Joop van Ulden, Wil van de Hoek, Otto Koedijk, Ciska Jonkers en Rik van Tongeren. Info: Rik van Tongeren: 06-20398515.

Gekoppeld aan dit evenement is een initiatief van Annie Elissen. In de Bronckhorsthoeve presenteren leerlingen van Annie hun werk. In haar atelier Gran Elan in de Zegerijstraat.nr. 7 is Annies eigen werk te zien. Openingstijden als in beide tuinen, toegang is hier gratis.

Het **Fotografencollectief "De Zutphense"** exposeert van 14 tot 30 september een selectie van topfoto's van alle 50 leden in de sfeervolle ambiance van het oude postkantoor in Zutphen. Er zijn steeds leden van "de Zutphense" aanwezig. vrijdag 11 - 17 en 18 - 21, zaterdag 11 - 17, zondag 14 - 17 uur

2x Bigband Free Time Music

- Een spetterend optreden op zondagmiddag 19 augustus van 3 tot 4 uur in het Oranjepark in Apeldoorn, met zang van Kunstkringlid Dagmar Schneider.

- Op zondagmiddag 16 september tussen 2 en 5 uur in de Vrolijke Frans in Broek. Behalve Free-Time--Music uit Brummen zullen ook bands uit de regio optreden. U kunt rekenen op een Geweldige Bigband Battle.

Kunstmarkten en Exposities in de regio

- Za. 11 aug Kunstmarkt op het marktplein in het centrum van Vorden, 10-17 uur.

- Wo 15 aug Kunstmarkt Monmartre, op het plein bij Gasterij de Gracht, Laarstraat 1 Zutphen, 11 -17 uur.

- 11-17 augustus Kapel in Bronckhorst, Truus en Anton Peters, samen met Marietje Breukink en Marjon Willems: olieverf schilderijen, aquarellen en beelden

- 12 t/m 16 september: Dini Keijzer -Steenblik (Aquarel, Acryl, Lino,s - Gemengde technieken), Ben Drijver (beelden, schilderijen en panelen). - Boterstraat 1a, Bronckhorst, 10 -17 uur.

- Zomerexpositie bij Galerie beeldentuin 't Arthuus in Loenen, Van 1 juli t/m 26 augustus is elk weekend een zomerse expositie. www.arthuus.nl

- **Art-Event Berg en Bos Apeldoorn. (naast de Apenheul)** Op 19 augustus van 11-17 uur. J.C. Wilsaan 21 Apeldoorn. www.kunst-evenementen.nl

- **Papierfestival De Middelste Molen en expo CODA** Bij de oude papierfabriek de Middelste Molen komen in het weekend van 25 en 26 augustus van 11-16 uur meerdere kunstenaars, waaronder Mieke Diekmann, laten zien wat ze met o.a. papier en pulp kunnen maken. Er wordt ter plekke gewerkt en geëxposeerd. Tegelijkertijd is er van 14 juli t/m 23 sept. een expositie over papierkunst van deze kunstenaars in het CODA museum in Apeldoorn. Papierfabriek De Middelste Molen, Kanaal Zuid 497, Loenen Gld. www.demiddelstemolen.nl CODA museum, Vosselmanstraat 299, Apeldoorn. www.coda-apeldoorn.nl

- **Galerie de STEK:** van 20 juli tot 9 september 2012: Jeannette Bekius, Ben Kaasschieter, Simone Los, Corry de Mos en Riet Velthuijs exposeren hun schilderijen en beelden. donderdag en vrijdag 12-17, zaterdag 11 - 16 uur, www.galeriedestek.nl - Zondag 16 sept. Exposities onder de naam **"st. Brede Blik op Kunst"** in Lathum/Giesbeek/Angerlo op diverse locaties. Oa. Lathum: Cultureel centrum; Angerlo: Dorpshuis; Giesbeek: kerk. -

De hoed (en de rand) van Peer Mijland

Peer, hoe kwam je op het idee?

Ideeën ontstaan bij mij aan één stuk door. Ik had net een muts gemaakt vanwege mijn rol(letje) van Goliath in de musical Saul. Die hoed had de vorm van een soort gevechtsmachine met kanonnen. Goliath: agressief uitgebeeld, hoewel ik me toch zo vreedzaam mogelijk gedraag. Dus toen de opdracht voor een feestelijke hoed vanwege het tienjarige bestaan van de Kunstkring kwam werd het al heel snel een hoed met huisjes, zoals ik die in mijn schilderijen verwerk.

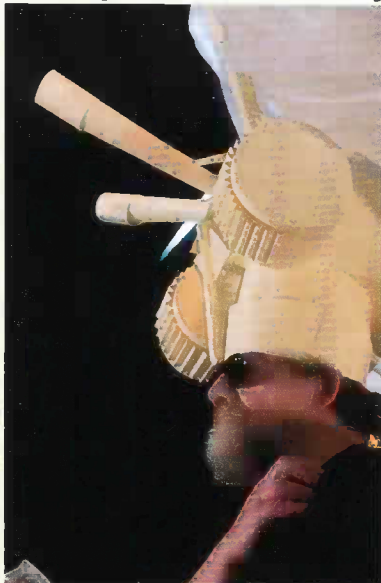
Is zo'n hoed maken een enorm karwei?

Het is wel een dagje werk, maar het geeft veel plezier. Zeker op een regenachtige zondagmiddag; en daar waren er dit jaar nogal wat van. Ruimtelijk werken met karton vind ik heel plezierig.

Ik maak ook in de Sinterklaastijd veel papieren surprises. Hoewel een papieren product helaas beperkt houdbaar is, houden die surprises het soms jaren vol. Een groot compliment.

Waar heb je die techniek opgedaan?

Vroeger maakten we thuis op deze manier hele steden en dorpen bij onze modelspoorbanen. Zoals we overigens

dikwijls creatief bezig waren en veel tekenden en schilderden én schei- en natuurkundige experimenten uitvoerden, die achteraf gezien soms nogal link waren. Ik heb mij verder bekwaamd door een opleiding voor de onderwijsakten tekenen en handenarbeid te volgen én te halen. Een ontzettend interessante en serieuze opleiding met uitgebreid kunstgeschiedenis en veel materiaalkennis. Als leerkracht op een basisschool heb ik met veel plezier les gegeven in de creatieve vakken. En die creativiteit kon ik ook gebruiken voor andere vakken.

Kun je die toepassing voor andere vakken toelichten?

Als ik oppervlakte en inhoud uitlegde liet ik de leerlingen zo'n huisje maken dat ze heel nauwkeurig moesten uitmeten. Dus maakten ze zonder dat ze daar erg in hadden zélf een bouwplaat. Of ze maakten van dozen miniatuurkastelen in de ge-

schiedenisles. En in de aardrijkskundelessen werden steden, dorpen en soms zelfs hele landen vervaardigd. Bovendien werd de motoriek spelenderwijs grandioos ontwikkeld. Enkele leerlingen zijn architect geworden, misschien is dat geen toeval.

Ik geef een enkele keer nog creatieve gastlessen op scholen en merk dat de creatieve en motorieke ontwikkeling niet bepaald geweldig meer is. Er wordt op scholen echt veel te weinig gedaan met creativiteit. Als ik zie dat er een kleurplaat van het internet wordt afgehaald, die dan ingekleurd moet worden door de leerlingen, dan denk ik niet dat je daarmee creativiteit aan het ontwikkelen bent.

In jouw werk zien we heel veel huisjes?

Achteraf gezien had ik misschien architect of industrieel ontwerper willen zijn. Ik denk dat ik daarom zoveel met die huizen bezig ben. Architectuur heeft mijn bijzondere interesse. Ik ga regelmatig wat rondbanieren in oude steden als Zutphen, Arnhem of Amsterdam en in mooie Europese oude steden. Zo waren wij enige jaren geleden in Helsinki en Tallinn waar schitterende gebouwen staan en waar overigens ook erg goede ontwerpers werken. Een perfecte vakantie!

Is 'alleen maar huisjes' niet wat weinig?

Zo'n vraag stel je ook niet aan een architect. Een huis is een onuitputtelijk onderwerp. De uitdaging om steeds weer een ander stadslandschap te bedenken houdt mij fris. Het gaat uiteindelijk alleen om kleur en vorm. Precies zoals een abstracte schilder zich bezig houdt. Ik vind mijn werk ook wel abstract 'light'.

Jij bent een naïeve schilder?

Helaas klinkt dat zo onnozel. Vandaar dat een vooraanstaande Amsterdamse galeriehouder de term "singuliere kunst" heeft bedacht vanuit het idee dat de zogenoemde naïeve schilders de enige echte authentieke kunstenaars zijn. Hij vindt het zelfs de enige kunstenaars. Ze kunnen in geen enkel kunst-hokje geplaatst worden en zijn daar ook niet mee-voor bezig. Singulier betekent vrijstaand/vrij/ongebonden/uniek. Overigens betekent het Franse woord 'singe' aap, maar dat is iets anders.

Om singuliere kunst te begrijpen moet je Willem van Genk eens goochelen. De meest geniale kunstenaar die ik ken, maar helaas niet passend in mijn budget.

Dus jij bent een singulier?

In de betekenis van ongebonden zeker. Elk schilderij geeft mij een groot gevoel van vrijheid, hoewel ik me voor het vervaardigen van zo'n 'singulier' schilderij doorgaans zo'n 150 uur moet opsluiten in mijn atelier. Dan voel ik me meer een monnik die meditatief schildert. Ook niet verkeerd.

Dhr. J. van Iterson
Rhiendersevoetpad 17
6971 GA BRUMMEN

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

Het rode draadje

Op een van mijn textielreizen heb ik uit Guatemala een stapel geweven lapjes meegenomen. Daar is een lapje bij dat mij steeds blijft boeien. De kleuren van Guatemala zijn best

heftig, zeker als ze in de Nederlandse cultuur belanden. Fel met fluorescerend rose naast prachtig groenblauw met paars. Deze textiel heeft iets speciaals voor mij door zijn kleurcontrast. Niet alleen in de textielkunst maar ook in de schilderkunst kun je bijzondere effecten maken door gebruik te maken van contrasterende kleuren.

In zijn boek over de kleurenleer schrijft Johannes Itten over de zeven kleurcontrasten. De kleuren waaruit alle andere kunnen worden verkregen heten de primaire kleuren. Dit zijn rood, geel en blauw. Worden de primaire kleuren twee aan twee gemengd, dan ontstaan de secundaire kleuren (oranje, paars, en groen). Als je de secundaire met de primaire kleuren mengt, ontstaan de tertiaire kleuren. Zo kan men oneindig doorgaan en iedere kleur verkrijgen. Daarnaast is er onderscheid tussen warme en koude kleuren. Kleuren als blauw en paars doen gevoelsmatig koud, kil en rustig aan. Kleuren als rood en geel geven een warm en dynamisch gevoel. Ruimtelijk komt rood naar voren en wijkt blauw.

Wanneer kleuren naast elkaar worden geplaatst, worden er grote verschillen duidelijk. Deze verschillen of contrasten hebben vaak een bepaald effect. In de kleurentheorie is de belangrijkste rol wegge-

legd voor het contrast tussen verschillende kleuren. Maar wat is kleurcontrast precies? Grofweg kunnen we zeggen dat twee uitersten het grootste contrast opleveren, bijvoorbeeld warm/koud, groot/klein of zwart/wit: dit geldt ook voor kleuren. Het hoogste kleurcontrast wordt bereikt door die kleuren te gebruiken die zich op een kleurencirkel direct tegenover elkaar bevinden. Er is pas sprake van complementair contrast als twee kleuren recht tegenover elkaar liggen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij kleuren: rood-groen, blauw-oranje of paars-geel. Bij een complementair contrast wordt de helderheid van de twee geselecteerde kleuren gecombineerd. Elke kleur komt volledig tot zijn recht, omdat de kleuren elkaar niet 'bestrijden'. Dit complementaire contrast wordt zelden los toegepast. Het maakt meestal deel uit van een complexe compositie, waarin de complementaire kleuren met verschillende verzadigingsniveaus worden gebruikt en de factor warm/koud ook een belangrijke rol speelt. De ervaring leert dat het complementaire contrast het grootste is bij gebruik van de zes primaire kleuren. Bij het weven speelt ons oog een grote rol in de kleurmenging. Een paarse lap is te maken van paarse garens, maar door met rood en blauw in een weefsel te spelen, ontstaat er een paars weefsel. De Franse kunstenaarsgroep de Pointillisten, onder leiding van Georges Seurat, maakte gebruik van optische kleurmenging. Door kleine stippen zuivere kleuren naast en door elkaar te plaatsen vindt er, als men van een afstand kijkt, een optische kleurmenging plaats. Men ging er vanuit dat de kleuren op deze manier helderder en krachtiger overkwamen. De kleine stipjes, pointilles, bezorgden hen de naam Pointillisten.

Ciska Jonkers